

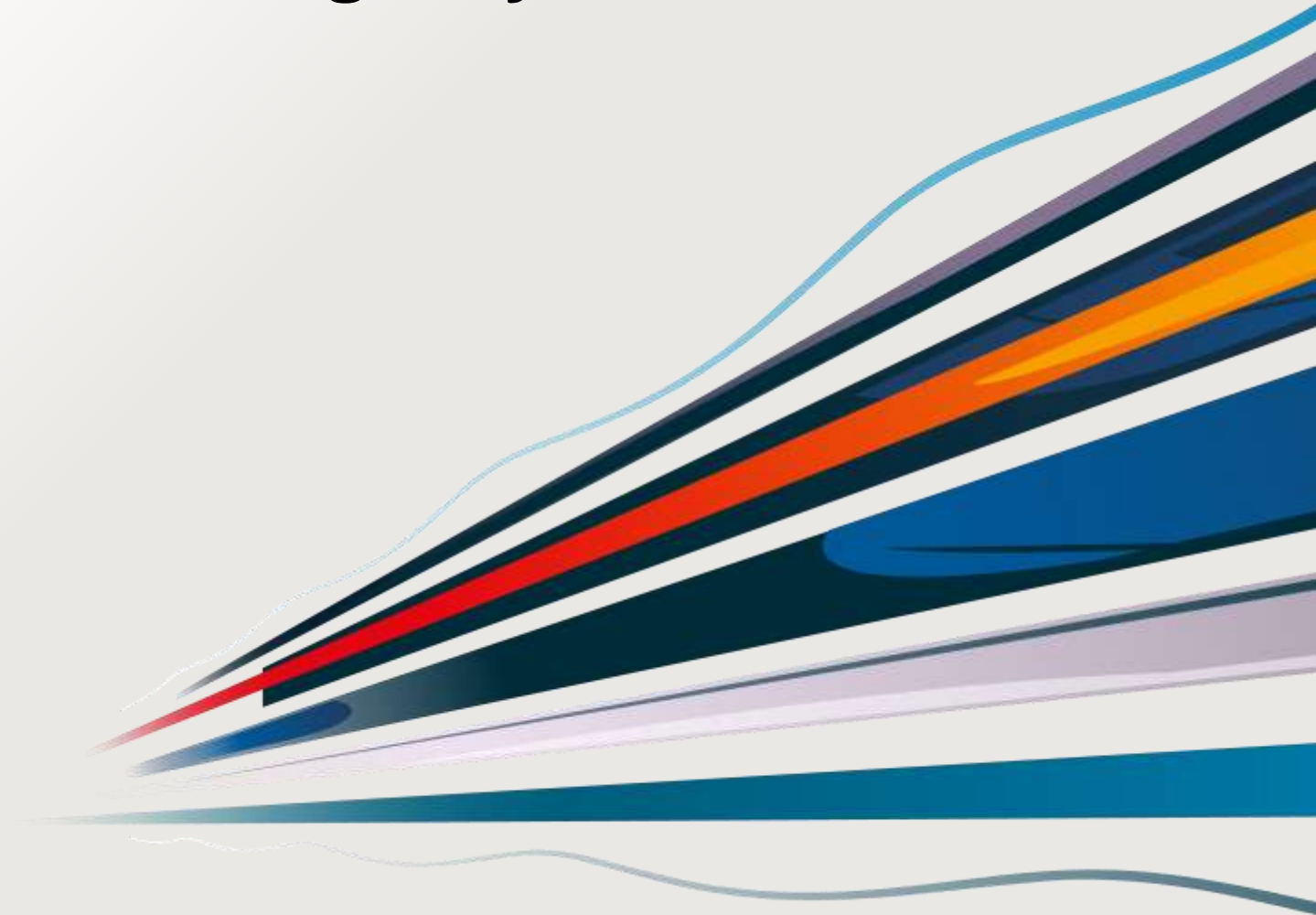

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Regjeringens politikk for statlig tilsyn med kommunesektoren

Informasjonsmøte om Kommuneproposisjonen 2018

Agder, 12. mai 2017

Statlig tilsyn med kommunene

- Meld. St. 14 (2014-2015) *Kommunereformen*
 - Forholdet mellom stat og kommune
 - Varslet en kunnskapsinnhenting og rapportering til Stortinget
- Prop. 128 S (2016-2017)
Kommuneproposisjonen 2018

Status for tilsyn med kommunene

- Difi notat 2015:03 *Om fylkesmannens tilsyn med kommunepliktene – en kartlegging*
- Difi rapport 2016:05 *Statens tilsyn med kommunene*
- Rapporten *Det kommunale og fylkeskommunale risikobildet 2016-2020* fra Deloitte på oppdrag fra KS
- Seminarer om samordning av tilsyn
- Årsrapporter fra fylkesmennene
- *Riksrevisjonens undersøkelse for statlig tilsynsvirksomhet* (administrativ rapport nr 2 for 2014)

Difi-rapport 2016:05

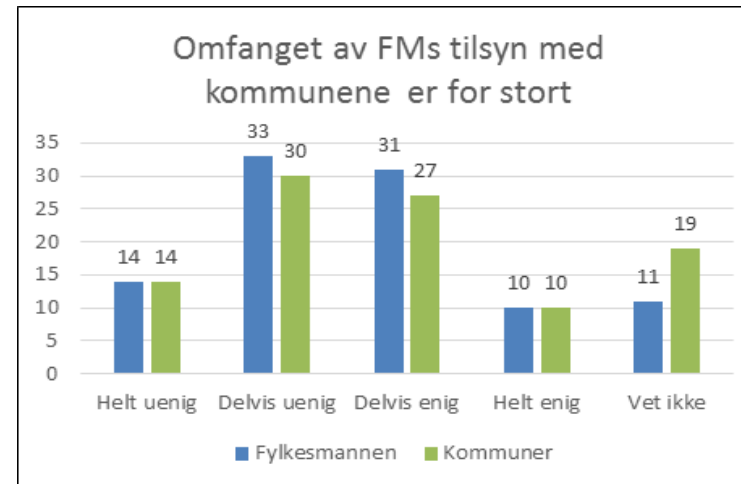
Statens tilsyn med kommunene

- Temaer
 - Styring, krav til omfang og andel landsomfattende tilsyn
 - Tilsynsførers gjennomføring
 - Samordning
 - Bruk av læringsaktiviteter
 - Kommunenes oppfølging
 - Om tilsyn er et nyttig virkemiddel

Omfang og ressursbruk

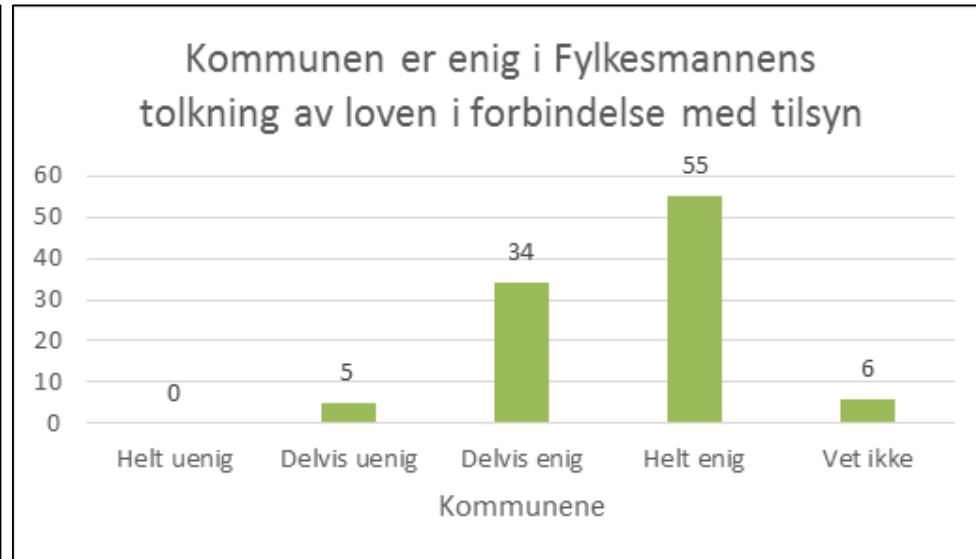
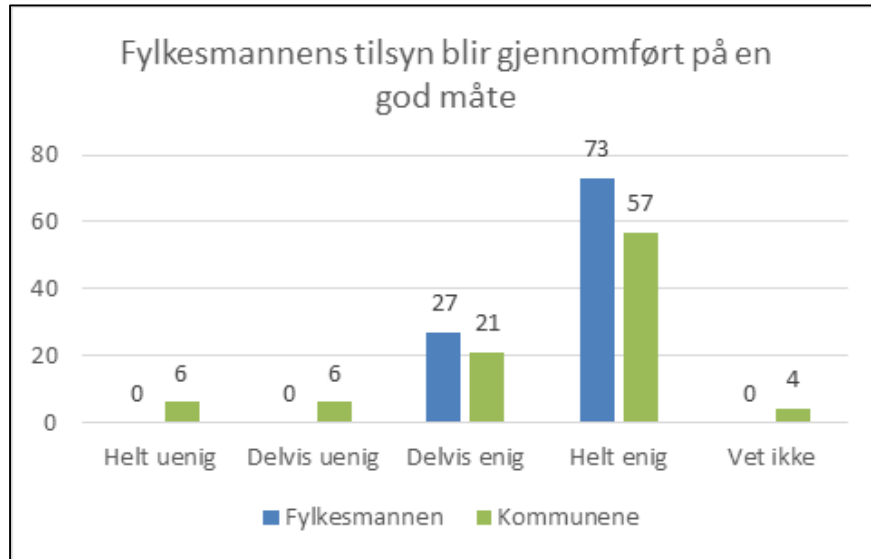
- ▶ Kommunene i vårt utvalg bruker ca. 11 ukeverk på tilsyn
- ▶ FM oppgir å ha brukt 225 årsverk på tilsyn med kommuneplikter – ca. 9 prosent av samlede årsverk
 - ▶ Størst tidsbruk på helse- og omsorgstjenesteloven

Delte oppfatninger om Fylkesmannens tilsyn med kommunene er for stort

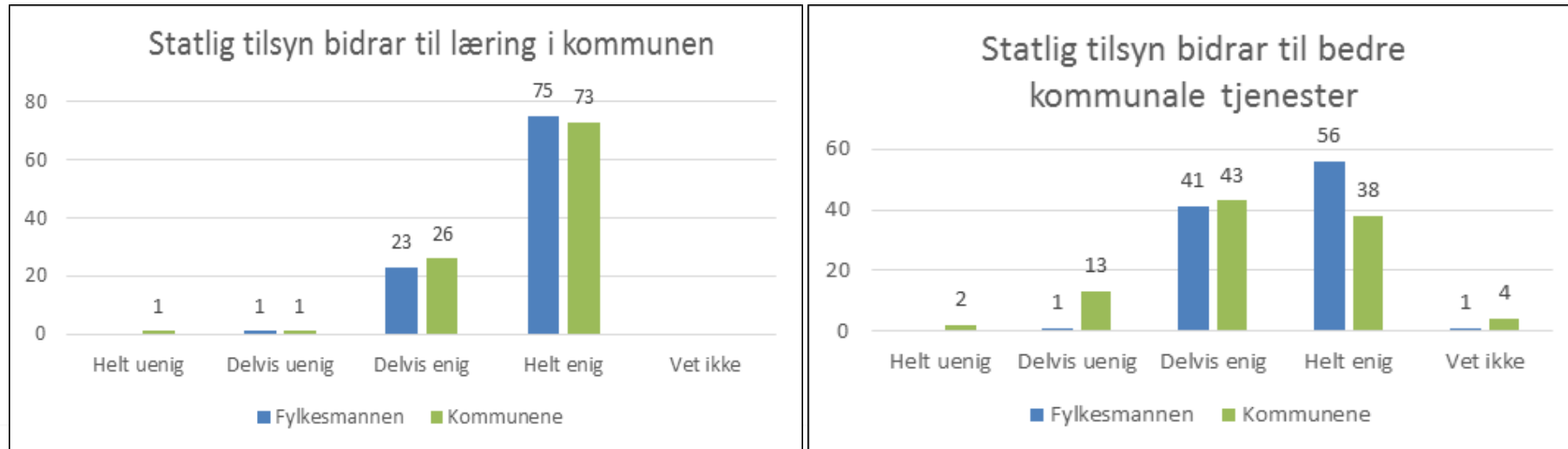
Tilfredshet med hvordan tilsynet gjennomføres

- Kommunene fornøyde med FMs gjennomføring – profesjonelle og kompetente
- Stort sett enighet mellom FM og kommune om tolkning av loven

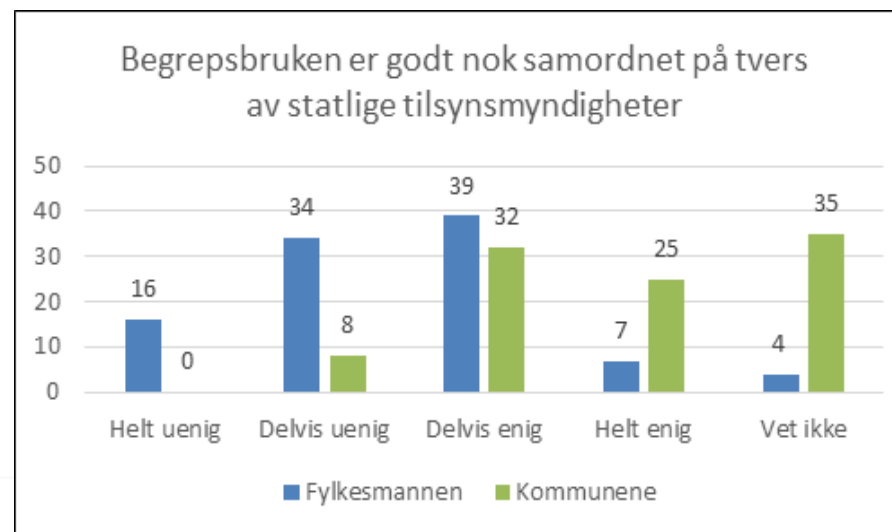
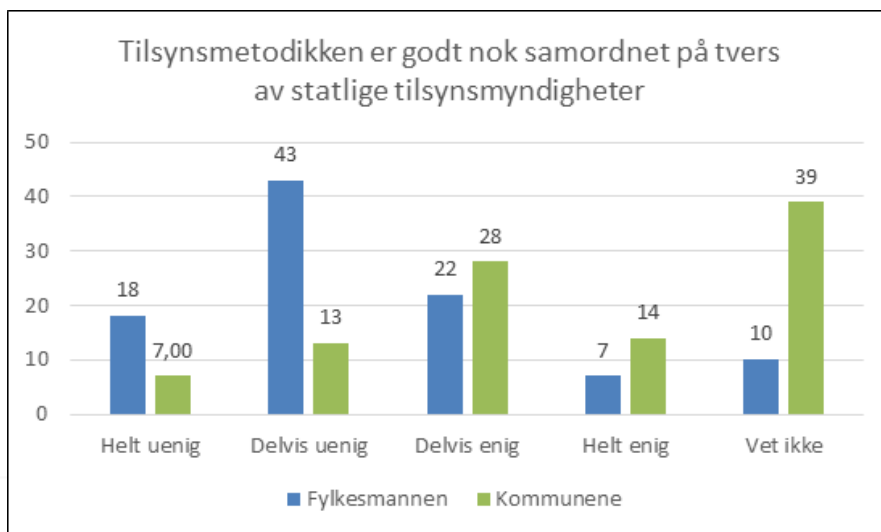
Tilsyn oppleves som nyttig

- ▶ Tilsyn bidrar til læring og bedre tjenester
- ▶men kommunene opplever at veiledning er like egnet til å sikre regeletterlevelse
- ▶og flertall mener at FM er pålagt å føre tilsyn der andre aktiviteter kunne sikre bedre regeletterlevelse

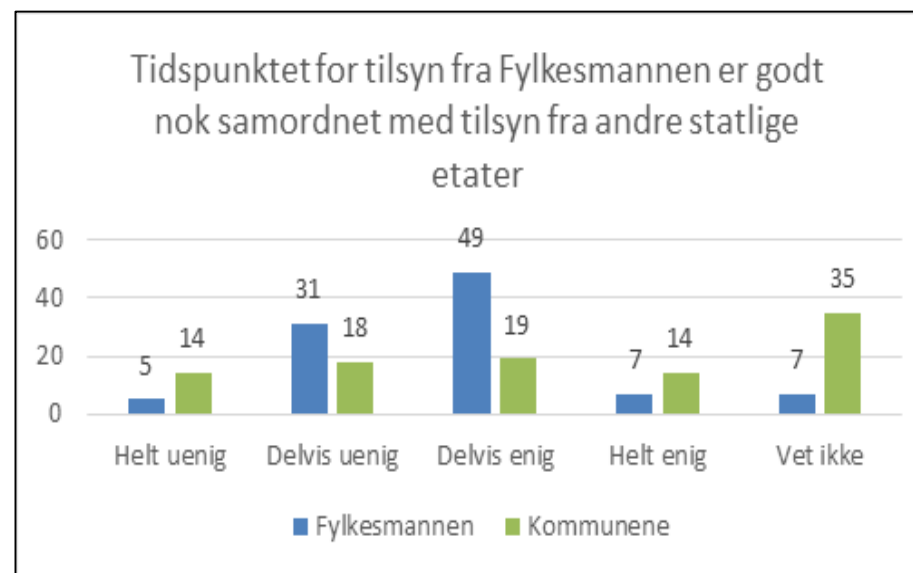
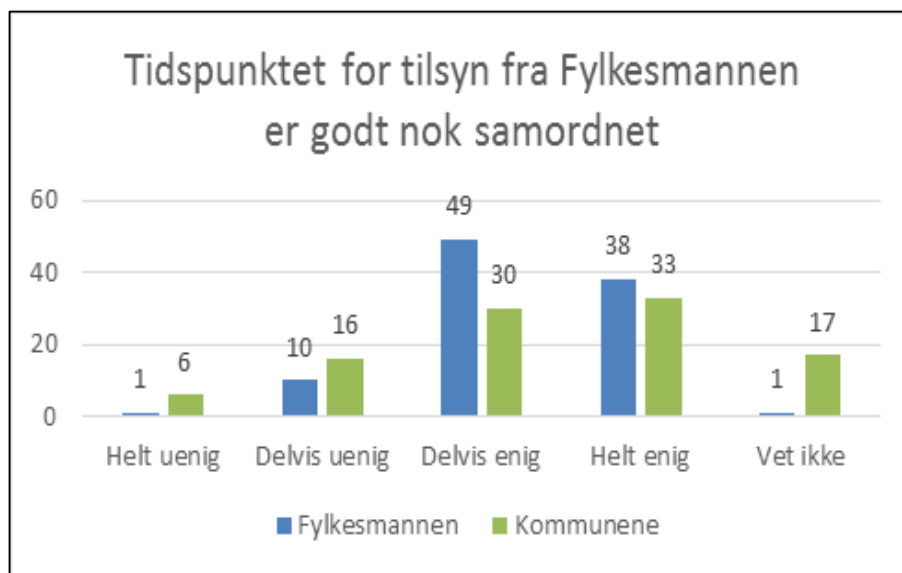
Begrenset sentral samordning

- De nasjonale tilsynsmyndighetene oppleves ikke å være godt nok samordnet
 - Men behov for kontinuerlig utvikling og tilpasning av metodikk gjør at standardisering ikke nødvendigvis er løsningen
- Tilsynsmetodikk og begrepsbruk er ikke godt nok samordnet
 -men kommunene i begrenset grad opptatt av dette

Samordning regionalt kan bli bedre

- ▶ Samordning i tid mellom FM og øvrige statlige etater er ikke god nok
- ▶ Begrenset samarbeid med den kommunale egenkontrollen

Difis vurderinger

- ▶ Sett i lys av nytten, brukes det ikke unødig mye ressurser til statlig tilsyn
 - ▶ Opp mot 30 prosent av Fylkesmannens ressurser på de «tyngste» fagområdene
 - ▶ Om alle kommuner er som kommunene i vår undersøkelse bruker kommunene samlet 0,03 prosent (93 årsverk) av årsverkene til statlig tilsyn
- ▶ Det bør legges til rette for erfaringsutveksling om tidsbruk og prioritering
 - ▶ På tvers av embeter
 - ▶ Mellom nasjonale tilsynsmyndigheter og FM
- ▶ Vurdere mer fleksibel bruk av virkemidler
 - ▶ Økt frihet for FM til å velge virkemiddel ut fra risiko og behov
 - ▶ Styrke bruken av læringsaktiviteter

Difis vurderinger

- ▶ Videreutvikle landsomfattende tilsyn
 - ▶ Relevante temaer, involvering av aktører, vurdere omfang
- ▶ Samordningen bør bli bedre
 - ▶ Erfaringsutveksling og samkjøring mellom sentrale tilsynsmyndigheter mht. metodikk og begrepsbruk
 - ▶ Bedre samordning mellom FM og andre regionale tilsynsmyndigheter
 - ▶ Samarbeid med den kommunale egenkontrollen
- ▶ Samordningsbehov må vurderes i lys av kostnader

Kommuneproposisjonen 2018

- Mål om et mer koordinert og effektivt statlig tilsyn
 - Tilsyn som grunnlag for læring
 - Utnytte synergier mellom den kommunale egenkontrollen og statlig tilsyn
 - Legge til rette for fylkesmannens samordning av tilsyn med kommunesektoren
 - Nasjonal samordning av tilsyn med kommunesektoren

Tilsyn som grunnlag for læring

- Målet med tilsyn er å bidra til bedre etterlevelse av regelverket og bedre kommunale tjenester
- Det er et mål å utvikle læringsaktiviteter i tilknytning til tilsyn
- Tilsynet skal fortsatt være lovlighetstilsyn
 - Det forutsettes at tilsynsmyndigheten er tydelig på når det føres tilsyn og når det gis veiledning

Utnytte synergier mellom den kommunale egenkontrollen og statlig tilsyn

- Kommunenes egenkontroll er administrasjonens internkontroll, revisjon og kontrollutvalgenes virksomhet
- Kommunens egenkontroll og statlig tilsyn har ulike formål, men har også en del fellestrekk
- Fylkesmennene skal ta hensyn til den interne kontrollvirksomheten i kommunen i planlegging, prioritering og utførelsen av tilsynsvirksomheten.

Legge til rette for fylkesmannens samordning av tilsyn med kommunesektoren

- Kommuneloven kapittel 10 A gir fylkesmannen i oppgave å samordne tilsyn med kommunesektoren
- Fylkesmannen skal ha oversikt over den samlede tilsynsbelastningen, og samordne praktiske sider og bruk av reaksjoner.
- Formålet er
 - å sikre at tilsynsbelastningen for enkeltkommuner ikke blir for stor
 - unngå dobbeltarbeid og lære av arbeid som allerede er gjort

Nasjonal samordning av tilsyn - behov

- Behov for nærmere nasjonal samordning av tilsyn
 - Difis rapport 2016:05
 - Riksrevisjonens undersøkelse av statlig tilsynsvirksomhet (administrative rapport nr. 2 2014)
 - Årsrapporter fra fylkesmennene
 - Innspill fra KS i konsultasjonsmøter mellom regjeringen og KS
 - Tilbakemeldinger i KMDs seminarer om samordning av tilsyn

Nasjonal samordning av tilsyn med kommunene

- Målet er at tilsyn skal bidra til bedre regeletterlevelse og bedre tjenester. Tilsyn oppleves som nyttig og relevant for kommunene.
- Legge til rette for fylkesmannens samordning blant annet ved valg av tilsynstema og tilsynsplaner
- Være en arena for:
 - Gjensidig orientering og erfaringsutveksling
 - Kommunesektoren kan formidle sine erfaringer og innspill til tilsynsmyndighetene
 - Diskutere tilsynsrelevante spørsmål på tvers av sektor
 - Mulighet for å diskutere og harmonisere begreper, metodikk mv.
 - Diskutere forholdet mellom landsomfattende/nasjonale tilsyn og fylkesmannens egeninitierte
 - Diskutere valg av tilsynstema

Tilsynsmyndighetene

Videre arbeid med nasjonal samordning

- Invitasjon til departementer og tilsynsmyndigheter
- Utforming av mandat i samarbeid med deltakere
- Oppstart for arbeidsgruppe med tilsynsmyndigheter – høst 2017
- Seminar for fylkesmannsembeter og tilsynsmyndigheter årlig

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Takk for oppmerksomheten!

